

2006 YILINDA IRAK'TA ABD

Haluk GERGER*

1990 yılının 11 Eylül'ünde, Amerikan askerleri Kuveyt'te muzaffer konuşlanmalarını tahkim etmişken, Baba Bush, Amerikan Kongresi'nin ortak birleşiminde şöyle seslendi: "Milletlerin yeni ortaklığı (partnership) başlamıştır ve bugün özel ve olağanüstü bir momentte bulunuyoruz. Çok ciddi olsa da, Körfez'deki bunalım, aynı zamanda, işbirliğinin tarihi bir dönemine geçiş için az bulunur bir fırsat yaratmaktadır. Bu sorunlu zamanlardan... bir yeni dünya düzeni ortaya çıkabilir: Terör korkusundan azade, adalet arayışında daha güçlü ve barışı elde etmede daha güvenli bir yeni dönem. Dünya uluslarının, doğuda ve batıda, güneyde ve kuzeyde, zenginleşip birlikte uyum içinde yaşayacakları bir çağ."

Daha sonra, Amerikan emperyalizminin ideologları, bu sözleri günlük dile çevirdiler. "Milletlerin işbirliği"ni Sebastian Mallaby şöyle anlattı: "Amerika bombalar ve savaşır, Fransızlar, İngilizler ve Almanlar sınır bölgelerinde polis görevi yaparlar ve Hollandalılar, İsviçreli ve İskandinavlar da insani yardım götürürler." Eski başkanlardan Jimmy Carter'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı Zbigniew Brzezinski ise, "proje"de ABD'nin ötekilere ilişkin genel stratejisini yazdı: "Vasallar arasındaki çatışmaları önleyip bağımlılığı sürdürmek..., haraca bağlanmışları uysal tutmak ve korumak ve barbarların biraraya gelmesini önlemek." Charles Krauthammer de, yeni düzenin profili çizdi: "Amerika, soğuk savaş kazandı, Polonya, Macaristan ve Çek Cumhuriyeti'ni ödül olarak cebe attı, sonra da Sırbistan ve Afganistan'ı yakıp kül etti ve bu arada da muazzam askeri gücünü göstererek Avrupa'nın önemsizliğinin altını çizdi."

Yeni Roma'nın yeni dünya düzeni işte böyle olacaktı ve "Proje"nin Ortadoğu merkezli bir konuşmada ilan edilmesi elbette rastlantı değildi. "Proje," orada başlamıştı.

* Dr.

1 Mayıs 2003 tarihinde, evlat Bush, bir savaş gemisinin güvertesinde, üzerinde askeri üniforma, "Bağdat'ın düştüğü"nü müjdeledi. "Proje," Hürriyet gazetesinin manşetiyle söyleyecek olursak, "Tam Gaz Bağdat" ilerlemekteydi. Bağdat'ın düşmesinin hemen ardından gelen yağmalamalar, yaygın tasfiye, tutuklamalar, işkence, infazlar, halkın acımasız şiddetle bastırılması uygulamaları, emperyalist yeni düzenin Ortadoğu üzerindeki kesin hakimiyetinin kanıtları olarak dalga dalga yayıldı yerkürenin dörtbir yanına.

Düş, gerçek olmaktadır!..

Ne var ki, beynelmilel sermayenin iflah olmaz sömürü iştihası, ABD'nin dünya hakimiyeti güdüleri ve en gelişmiş teknolojilerin kaba kuvvetiyle beslenen bu ham hayal, Irak'ta Direniş duvarına çarpıp, darmadağın oldu.

Öykünün bundan sonrası biliniyor. Önce, dünyaya söylenen yalanlar bir bir ortaya çıktı. Ardından, işkencenin resimleri ortalığa saçıldı. Bu arada, ABD ve işbirlikçilerinin askeri, politik ve ahlâki yenilgileri ardı ardına gelmeye başladı. 2005, başta Amerikalı askeri yetkililerin, politikacıların ve kamuoyunun askeri yenilgiyi kabullendikleri bir yıl oldu.

Bunun üzerine, kaba kuvvetin şiddetinin yanına, yenilginin paniğiyle alelacele Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) devreye sokuldu. Bu yayının 2004'i anlatan yıllığında, BOP'u şöyle özetlemiştik:

"Sadece Irak'ta bile salt şiddete ve askeri teknolojiye dayanarak hakimiyet kuramayacağını gören ABD, şimdi BOP'la, hakimiyetini tesis etmede başka araçlara da ihtiyaç duymaktadır. Amerika'lı ideologlar buna, "yumuşak güç" unsurlarının da kullanılması diyorlar. Yani, Ortadoğu halklarına, onların üzerinde kalıcı hakimiyet kurabilmek için, ABD'nin kendi moral, politik, kültürel, ekonomik değerlerini, ideolojik varsayımlarını, dünyaya bakışını ve, giderek, hayat tarzını kabul ettirmesi gerektiği öneriliyor.

Böylece, Ortadoğu'nun kadim halkları Amerika'nın kendi gül cemalinden, imajından yeniden yaratılabilirlerse, üzerlerinde bir 'değerler hegemonyası' kurulabilirse, ABD'nin hakimiyeti kalıcı olabilecek, düzenin, halkların yaşamının ve gündelik faaliyetlerinin dinamiklerinden, kurumların doğal işleyişinden Amerikan hakimiyeti yeniden üretilebilecek, Amerikan emperyalizmi kendini doğrudan düzenden var edebilecektir. Sonuçta da, ABD, dışsal bir müstevli olmaktan çıkacak, düzenin içsel, organik, görünmez bir doğal örtüsü olacak, 'organik hakimiyeti'ni kurabilecektir. Onun için bu projede 'demokrasi' demogijisiyle ağırlık, medyaya, üniversitelere, ilk ve orta öğrenim kurumlarına, hatta kurulması planlanan ana okullarına, sivil toplum örgütlerine, aydınlara

veriliyor. Hedefin beyinler ve vicdanlar olduğu bellidir.

Bir başka ifadeyle, bir yandan bedenler fizik şiddetin araçlarıncı paramparça edilirken, öte yandan da, ruhlar 'ideolojiler ve değerler'ce tutsak alınacak, giderek, yok edilecektir. Fizik şiddet ile 'değerler hegemonyası' birlikte işleyecek... 'hegemonik düzen' kurulacaktır. Önce şiddet ile, kaba kuvvet ile iktidarlar değiştirilecek, sonra da ideolojik manipölasyonlar ve 'rıza üretimi' ile toplumlar, kültürler ve düzenler değiştirilecektir. Güç (şiddet)+Rıza (hegemonya)= Hakimiyet; işte BOP'un formülü budur. Bundan sonra 'yaşayan ölümler'den oluşan köleştirilmiş toplumlar istenildiği gibi güdülecektir. Gramsci'nin diliyle söylersek bu tepeden inme karşı devrimin, yani 'pasif devrim'in egemen 'tarihsel blok'unu da ABD, yerli işbirlikçiler, beynelmilel sermaye, lojistik destek sağlayacak emperyalist müttefikler ve tetikçiler oluşturacaktır."

Ne var ki, BOP'un foyası da pek çabuk ortaya çıktı ve Ortadoğu'nun kadim halkı bu manipölasyonu elinin tersiyle itti, reddetti.

2006 yılı, ABD'nin bölgede can havliyle yeniden şiddetin ipine sarıldığı yıl oldu. 2006 yılının ilk günlerinde, sadece 6 Ocak'ta 140 insan hayatını kaybetti. Şubat ayının başında da, batağa saplanmış Bush, Irak ve Afganistan savaşları için Kongre'den ek 70 milyar dolar daha talep etti, 2006 için savaş bütçesi toplamı 120 milyar dolara yükseldi. Temmuz ayındaysa, 110 milyarlık ek bir fonun daha talep edileceği açıklandı. Gelişmiş ülkenin devlet kapitalizmi işlevini görüyordu: Şirketler Irak'ta ganimet topluyor, devlet de halkın sırtından savaşın finansmanını sağlıyordu.

Bu arada, kendi başına yetersiz kaldığını ve "uluslararası koalisyon"da yer almış öteki ülkelerin askeri desteğini yitirmekle olduğunu gören ABD, yanına bölgedeki baş tetikçisi Siyonist Devlet'i de alma yoluna gitti ve yeni bir "dolaylı şiddet dalgası"na yeşil ışık yaktı.

İsrail zaten pusuda beklemedeydi. İsrail eski askeri istihbarat başkanlarından Shlomo Gazi'ın bir zamanlar şöyle demişti:

"İsrail'in temel görevi hiç değişmedi ve hâlâ yaşamsal önemde sürüyor. Müslüman Arap dünyasının ortasındaki konumu, İsrail'i, çevresindeki bütün ülkelerin istikrarının adanmış bekçisi olmaya yazgılı kıldı. [Görevi], var olan rejimleri korumaktır; radikalleşmeyi önlemek ya da durdurmak ve köktendinci fanatizmin gelişmesini engellemek."

İşte şimdi ona bir kez daha görev düşmüştü. İsrail güçleri, Filistin'de Hamas'a, Lübnan'da da Hizbullah'a karşı acımasız saldırılara geçti. Bu, İran'ın "ön

savunma mevzileri” olarak görülen ve Amerika’ya karşı cepheyi genişletip derinleştirme yeteneğine sahip silahlı muhalefete karşı girişilmiş bir eşgüdümlü taarruz idi ve asıl hedef İran’dı. İsrail, Hizbullah direnişi karşısında Lübnan’dan geri çekilmek zorunda kaldı ama bu sefer onun adına temizlik yapmak üzere ülkeye bir BM Gücü gönderildi ve iç savaş kışkırtmalarına başlandı.

Temmuz ayında Irak’ta ise, 1,666 adet bombalama olayı meydana geldi.

Bir yandan da, Direniş’i bölmek ve bölgede yeni bir böl-yönet yöntemi için “mezhepler çatışması” da körüklenmeye başlandı. 19’unda 1249 gün ile İkinci Dünya Savaşı’nın gün sayısının aştığı Ağustos ayı içinde, üç gün arayla, ABD Merkezi Komutalığın başındaki General John Abizaid ile Irak’taki Amerikan gücünün komutanı General George Casye, Irak’ta, “iç savaş”a dikkat çektiler. İlginçtir, aynı yılın Kasım ayında açıklanan bir kamuoyu yoklamasına göre, Irak’taki Şiilerin yüzde 74’ü, Sünnilerin de yüzde 91’i ABB işgal gücünün ülkeyi terketmesinden yanaydılar. İşgal Gücü’ne karşı olanlar şimdi birbirleriyle vuruşturuluyorlardı.

Irak’ta, gözü dönmüş işgalcilerin ve işbirlikçilerinin azgın saldırıları sonucu büyük bir kıırım yaşanırken, 24 Eylül’de Bush bütün bu yaşananların, Irak’taki şiddetin, tarihte “sadece bir virgül” olacağını söyledi. Ünlü Johns Hopkins Üniversitesi’nden bir epidemiolojist heyeti ise, 11 Ekim’de, 2003 Mart’ından buyana Irak’ta 650,000 insanın öldüğünü açıklayacaktı. Bush’un “virgül”ü buydu ve emperyalizmin Yeni Dünya Düzeni’nin Irak halkına düşen bedelinin bir kısmıydı.

Ne var ki, 2006 yılında, emperyalist cephe gerisinde de çatlaklar ortaya çıkmaya başlamıştı. 3 Ekim’de, Amerikalıların yüzde 58’inin Bush yönetiminin Irak’a ilişkin olarak bilerek yalan söylediğine inandığı açıklandı. 14 Ekim’de açıklanan bir kamuoyu yoklamasına göreyse, Amerikan halkının yüzde 73’ü Irak’taki askerlerin geri çekilmesini istiyordu. Bir gün sonraysa, Bush’un partisinden Nebraska Senatörü Chuck Hagel, “Irak’tan çıkmanın bir yolunu bulmalıyız. Ortadoğu, 1948’den daha tehlikeli bir dönemini yaşıyor ve biz bu yangının ortasındayız” diyordu. 12 Ekim’de de, İngiliz Genelkurmay Başkanı, “Irak’tan hemen çıkmalıyız çünkü orada kalmayı sürdürmenin sonuçları toplumumuz açısından felaket olacaktır” dedi. 23 Ekim’de Cumhuriyetçi Parti Senatörlerinden Arlen Specter, “Irak’ta bir iç savaş yaşandığını kabullenmeliyiz” dedi. Bir gün sonra, USA Today gazetesi, Amerikan halkının sadece yüzde 19’unun savaşın kazanılmakta olduğuna inandığını yazdı.

5 Kasım’da, işbirlikçi Irak yönetiminin mahkemesi, Saddam Hüseyin’i ölüm

cezasına mahkum etti. ABD'nin eski suç ortağını ortadan kaldırmaya kararlı olduğu anlaşıldı.

Kasım ayında yapılan seçimlerde de, Bush'un partisi hezimete uğradı. ABD'nin savaş gücünü, dolayısıyla da dünyayı denetleme ve başka yerlere müdahale yeteneğini olumsuz yönde etkilediğine inandıkları Irak macerasına karşı yürüttükleri seçim kampanyasıyla Demokrat Parti Kongre'nin iki kanadında da çoğunluğu ele geçirdi. Bir gün sonra, işgalin mimarlarından Savunma Bakanı Donald Rumsfeld istifa etti. Yerine atanan eski CIA Direktörü Robert Gates, kendisine "ABD Irak'taki savaşı kazanıyor mu" diye soran gazeteciye kısaca "hayır" dedi.

6 Aralık'ta eski dışişleri bakanlarından James Baker ile Bush'un iç güvenlik danışmanlarından Lee Hamilton'un ortak başkanlığında oluşturulan Irak Çalışma Gurubu'nun raporu açıklandı. Raporda, "ABD'nin Irak'ta askeri üsler kurmaması, Irak'taki direniş liderleriyle ve Suriye, İran gibi bölge ülkeleriyle görüşmeler başlatması, Irak'ta büyük miktarda asker bulundurma sözü vermemesi" gibi öneriler yer aldı. Yine de, bataktaki Amerikan yönetiminin militarizmin ipine sarılmaktan başka çaresi kalmamıştı ve çırpındıkça daha fazla şiddete ihtiyaç duyuyor, batağa daha fazla saplanıyordu. 12 Aralık'ta Washington Post gazetesi, bütün komuta heyetinin itirazlarına karşı, Bush yönetiminin Irak'a yeni asker gönderme planları yaptığını yazdı.

30 Aralık'ta da, Saddam idam edildi...

2006 yılı böyle geçti. 2006'nın 21 Mart'ında Bush, Amerikan askerlerinin Irak'ta kendi başkanlık süresi içinde 2009 yılına kadar kalacaklarını ve gerisini kendisinden sonraki başkanın düşüneceğini söylemişti. O çırpındıkça batıyor. Yenilgi ve korku derinleştikçe emperyalizmin daha da saldırganlaşacağı ama bunun başlangıcı noktasının da geçildiği kesin. Artık ABD'nin daha ne kadar dayanabileceği ve bölgedeki yangının daha nerelere sıçrayabileceği konuşuluyor. Asıl beklenense, emperyalist fiyaskonun ne zaman ve nasıl sonlanacağı...